

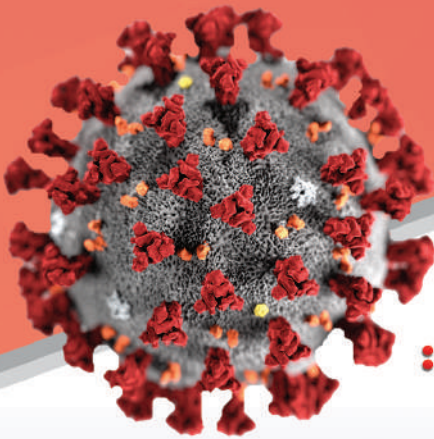
وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

۴۸۸

ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور

توصیه نامه شماره ۱۰:

اقدامات پیشگیرانه و

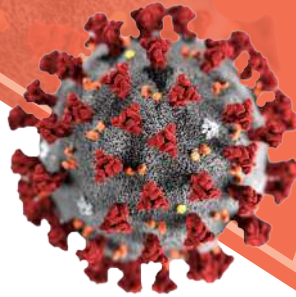
بهداشتی برای مرتعداران و عشایر

تهیه شده در:

کار گروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا
در جامعه روستایی و عشایری کشور

۳ فروردین ۱۳۹۹

ویراست اول

مقدمه

با توجه به شیوع گسترده بیماری ویروسی کرونا در سطح کشور، دامداران و عشایر باید تمهیداتی را اتخاذ کنند تا از ابتلای خود و خانواده، یا شیوع این بیماری خطرناک جلوگیری کنند. هنوز تحقیقات کافی در مورد این ویروس در مراتع انجام نشده است. ولی مطالعات در مورد ویروس های مشابه می تواند به اقدامات پیشگیرانه کمک کند.

ویروس کرونای جدید (کویید ۱۹) چیست؟

افراد بسیاری در سراسر جهان و ایران به بیماری کرونا مبتلا شده اند. ویروس از فرد مبتلا به سرعت به افراد دیگر سرایت می کند. این بیماری تاکنون موجب مرگ هزاران نفر در جهان شده است. ویروس کرونا از طریق دهان، بینی و چشم وارد بدن انسان می شود. این ویروس از طریق قطرات آب دهان یا ترشحات بینی و چشم می تواند روی سطوح مختلف قرار گیرد.

آیا دام باعث انتقال ویروس کرونای جدید (کووید ۱۹) می شود؟

راه های انتقال این ویروس هنوز به طور دقیق مشخص نشده است، اما راه اصلی انتقال این ویروس از انسان به انسان است. شواهد نشان می دهد که این ویروس خاستگاه جانوری داشته، ولی هنوز مشخص نیست چه جانوری منشأ این بیماری بوده و راه انتقال چیست. سازمان بهداشت جهانی و سازمان جهانی بهداشت دام، توصیه های مهمی در این زمینه داشته اند. لازم است اقدامات پیشگیرانه و بهداشتی هنگام هر گونه تماس با دام و طیور زنده رعایت شود. تاکنون آلوده شدن دو سگ به ویروس کرونا در کشور هنگ کنگ گزارش شده است.

بهداشت عمومی افراد خانواده، چوپانان و کارگران

❖ لباس کار و لباس منزل را تفکیک کنید.

❖ لباس کار را بیرون از منزل یا چادر عشایری تعویض کنید.

❖ لباس ها را قبل و بعد از کار ضد عفونی کنید.

❖ نان و غذا را قبل از مصرف گرم نمایید.

❖ قبل و بعد از تماس با هر نوع حیوان باید دست ها را به طور کامل با آب و صابون بشویید.

❖ از دست زدن به چشمان، بینی و دهان خودداری کنید.

❖ در هنگام چرای دام در مرتع، کوچ، کار در مزرعه یا هر مکان عمومی از دستکش و ماسک مناسب استفاده کنید.

❖ ماسک‌های کاغذی یکبار مصرف هستند و فقط برای ۲ تا ۳ ساعت (بدون فیلتر) یا ۵-۸ ساعت (با فیلتر) قابل استفاده هستند.

❖ در منطقه عشایری یا مراتع در صورت عدم دسترسی به ماسک مناسب، از دستمال یا ماسک پارچه‌ای استفاده کنید. دستمال یا ماسک پارچه‌ای را پس از هر بار استفاده با آب و صابون بشویید و مجدداً استفاده کنید.

❖ ظروف منزل از جمله ظروف شیشه‌ای، فلزی، پلاستیکی و غیره را با آب گرم و مواد شوینده مناسب شستشو دهید.

❖ اطراف منزل یا چادر عشایری را با مواد مناسب ضد عفونی کنید.

❖ از بردن کفش به داخل چادر خودداری کنید.

❖ از ورود دام‌ها و سایر حیوانات به نزدیکی منزل یا چادر
عشایری جلوگیری کنید.

❖ طی روز مرتب آب گرم یا چای بنوشید. لیوان یا استکان
خود را قبل از استفاده با آب گرم و ماده شوینده مناسب بشویید.

❖ با تغذیه مناسب بدن خود را در برابر این بیماری ایمن کنید.

❖ سلامت همه اعضای خانواده، چوپانان یا کارگران را مرتب
بررسی کنید. در صورت مشاهده هر نوع علائم با مراکز بهداشتی
تماس بگیرید.

❖ در صورت بیمار شدن خود، اعضای خانواده، چوپانان یا
کارگران از نزدیک شدن به دام‌ها و سایر حیوانات خودداری نمایید.

❖ چوپانان و کارگران بیمار را تا زمان بهبودی کامل از افراد سالم جدا کنید.

❖ از نزدیک شدن به افراد مشکوک به بیماری، به خصوص افرادی دارای تب، گلودرد و سرفه‌های خشک، جداً خودداری کنید.

اقدامات پیشگیرانه تخصصی در دامداری

❖ وسایل و ابزار مورد استفاده در دامداری اعم از چوب دستی، ظروف، قیچی یا ماشین پشم چینی، ابزار شاخ بری و ... باید قبل و بعد از استفاده با محلول مناسب ضدعفونی شوند.

❖ در صورت خرید علوفه و کنسانتره حتماً قبل و پس از دست زدن به کیسه و بسته‌های مربوطه دست‌ها را با آب و صابون یا مواد ضدعفونی کننده مناسب شستشو دهید.

❖ وسیله حمل و نقل علوفه را ضدفونی کنید.

❖ کف و دیواره آغل را ضدفونی کنید.

❖ پاک سازی و تمیز نگه داشتن آغل یا طویله به طور مستقیم با سلامت دام در ارتباط است. لازم است هر چند وقت یک بار نسبت به شستشو و ضدفونی آغل اقدام شود.

❖ آبخوری، آبخور و محل تغذیه دام را ابتدا ضدفونی کنید. سپس آن را با آب بشوید تا دام ها دچار مسمومیت نشوند.

❖ از آب گرم بالای ۷۵ درجه سانتی گراد نیز می توانید برای ضدفونی وسایل، ابزار و محل استفاده کنید.

❖ پاک سازی محفظه‌های آب و علوفه با استفاده از آب، برس و مواد شوینده انجام شود.

❖ برای ضدعفونی سطوح و وسایل می توان از محلول وایتکس رقیق شده با آب خنک استفاده نمود. یک پیمانه وایتکس تجاری (معمولاً ۵ درصد) با ۵۰ پیمانه آب خنک مخلوط شود. این محلول حداکثر ۲۴ ساعت قابلیت استفاده دارد. محلول ضدعفونی در مدت نگهداری نباید در معرض نور باشد.

❖ سطوح و وسایل مورد نظر باید به مدت حداقل ۱۰ دقیقه در معرض محلول رقیق شده وایتکس قرار بگیرند. از استشمام محلول وایتکس خوداری شود. این محلول باید صرفاً با آب خنک تهیه شود.

❖ تا یک ساعت از ورود دام به محل ضدعفونی شده خودداری شود.

❖ در محل نگهداری یا چرای دام، هنگام سرفه یا عطسه آرنج خود را جلوی دهان قرار دهید. اگر از دستمال استفاده می کنید آن را در کیسه پلاستیکی قرار دهید و به طریق بهداشتی مدفون کنید.

❖ در صورت مشاهده دام بیمار، با رعایت ملاحظات بهداشتی از قبیل پوشیدن دستکش، آن را از دیگر دامها جدا کنید. با دامپزشک یا کارشناس کشاورزی و خانه بهداشت تماس بگیرید.

انتقال ویروس از طریق کوچ و حرکت دام و انسان در مراتع

❖ مطالعات در مورد ویروس‌های مشابه نشان می‌دهد، این نوع ویروس‌ها از طریق تماس با بدن دام و انسان از محلی به محل دیگر انتقال پیدا می‌کنند.

❖ خودرو، کفش، دام‌های اهلی و حیوانات وحشی همه می‌توانند به روش مکانیکی، ویروس را از مکانی به مکان دیگر انتقال دهند.

❖ در هنگام کوچ، این ویروس می‌تواند از منطقه گرمسیر به منطقه سردسیر و برعکس انتقال پیدا کند. بنابراین اگر در محلی آلودگی وجود دارد، دام می‌تواند این آلودگی را به محل جدید انتقال دهد.

❖ با توجه به اینکه این ویروس در دمای خنک و سرد ماندگاری زیادی دارد، توصیه می‌شود دامداران روستایی و عشایری دام‌های خود را تا گرم شدن هوا وارد مرتع نکنند.

❖ توصیه می‌شود عشایری که قصد کوچ بهاره دارند، کوچ خود را تا حد ممکن به تعویق بیاندازند.

❖ مراتع ییلاقی عمدتاً هوای خنک و سرد دارند. این ویروس در این مناطق ماندگارتر است. ورود انسان و دام حامل ویروس (از طریق ترشحات دهان و بینی، کفش و لباس انسان، بدن دام یا خودرو) می‌تواند مرتع ییلاقی را آلوده کند. در مناطق سرد و دارای برف، این ویروس می‌تواند ماندگار شده و در فصل پاییز مجدداً شیوع پیدا کند.

❖ برای حفظ سلامت خود و دیگران، از برگزاری هر گونه مراسم دسته جمعی در مسیر کوچ، درون روستا یا در مرتع خودداری کنید.

❖ افراد متفرقه، از ورود به مرتع خودداری کنند.

منابع

وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. (۱۳۹۸). مجموعه راهنماهای کنترل محیطی برای مقابله با کوید ۱۹ (کرونا ویروس). برگرفته در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۴ از:

<http://behdasht.gov.ir/uploads/protocol.pdf>

Alhaj, O. A., Faye, B. and Agrawal, R. P. (2020). Handbook of Research on Health and Environmental Benefits of Camel Products. IGI Global.

van Doremalen, N., Bushmaker, T., Morris, D. H., Holbrook, M. G., Gamble, A., Williamson, B. N., ... & Lloyd-Smith, J. O. (2020). Aerosol and Surface Stability of SARS-CoV-2 as Compared with SARS-CoV-1. New England Journal of Medicine, 20 March 2020.

Du Toit, J. T., Kock, R., & Deutsch, J. (Eds.). (2012). Wild rangelands: conserving wildlife while maintaining livestock in semi-arid ecosystems. John Wiley & Sons.

University of Maine Cooperative Extension (2020). Farmer's Response to Disease Outbreaks Like COVID-19. Accessed 14 March 2020, Available online: <https://extension.umaine.edu/livestock/poultry/poultry-covid-19/>

عنوان: ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور، توصیه نامه شماره ۱۰: اقدامات پیشگیرانه و بهداشتی برای مرتعداران و عشایر
پدیدآورندگان: اسماعیل کریمی دهکردی، علی اصغر پالوج
ویراستاران: سید کریم موسوی، سیدرضا اسحاقی
مدیر داخلی: شیوا پارسانیک
تهیه شده در: کارگروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور
طراحی و آماده سازی: دفتر شبکه دانش و رسانه های ترویجی
ناظر کیفی: علی رضا سید اسحاقی
ناشر: نشر آموزش کشاورزی، مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی
صفحه آرا: نرگس بهادر
شمارگان: محدود
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹
قیمت: رایگان
مسئولیت درستی مطالب با نویسندگان است.

برای غنا بخشیدن به محتوای آئین نامه لطفا نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق شماره تلفن و دورنگار به شرح زیر با ما در میان بگذارید. شماره تماس ۲-۶۶۴۳۰۴۴۱ و دورنگار ۶۶۴۳۰۴۴۵

شماره ثبت در مرکز فن آوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی ۹-۹۸۸ به تاریخ ۹۸/۱۲/۲۷ است.

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، پلاک ۲۰۵، مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی، طبقه ۱۲
 تلفن: ۶۶۴۳۰۴۶۵ | تلفکس: ۶۶۴۳۰۴۶۴ | کد پستی: ۱۴۵۷۸۹۶۶۸